

D ů v o d y:

Podle § 1497 obč. zák. přerušuje se promlčení podáním žaloby (jde tu o tak zv. materielně-právní účinek podané žaloby), ale jen pod podmínkou, že bude v řízení náležitě pokračováno; neděje-li se tak, má se promlčení pokládati za nepřerušené. Podle ustáleného rozhodování nejvyššího soudu v poslední době lze otázku, zda přes klid řízení bylo řádně pokračováno ve sporu podle § 1497 obč. zák., řešiti jen podle okolností případu (srov. rozh. čís. 9046, 9396, 13378 sb. n. s.). Předpis § 1497 obč. zák. se vztahuje přímo jen na přetržení promlčení, kdežto v § 933 obč. zák. běží o lhůty preklusivní (propadné), t. j. takové lhůty, při nichž je právo obmezeno zákonem jen na určitou přesně stanovenou dobu. Ale předpisu § 1497 obč. zák. nutno použítí obdobně i při lhůtách propadných, protože jde o lhůty podobné lhůtám promlčecím a úmysl zákona platí i pro takové lhůty (srovn. na př. rozh. čís. 3963 sb. n. s. a Dr. Klanga komentář k § 933 str. 580). Hledíc k okolnostem souzeného případu, kde jde o spor ze správy pro vadu krávy, pro který stanovena jest propadná lhůta 6nedělní, k níž jest hleděti z úřadu v každém údobí rozepře, a hledíc k tomu, že žalobce, který hlavní důraz klade na to, že řízení bylo ponecháno v klidu bez jeho vědomí jeho právním zástupcem, obnovil spor teprve 20. prosince 1932, tedy po více než 15 měsících, ač sám uvedl, že o klidu zvěděl již za 4 měsíce, nelze říci, že bylo ve sporu řádně pokračováno. Prohlášení tehdejšího právního zástupce žalobcova učiněné dne 24. září 1931 souhlasně s odpůrcem, že ponechává tento spor v klidu, bylo účinným i pro žalobce (§ 34 c. ř. s.). Nečinnost žalobcova po tak drahnou dobu měla pak v zápětí, že nenastalo přetržení promlčení, a že se naopak nárok žalobní promlčel a jest k věci hleděti tak, jako kdyby žaloba nebyla bývala vůbec podána (srov. na př. rozh. čís. 4180 a 12478 sb. n. s.).

Čís. 14767.

Měl-li se pacht skončiti podle smlouvy koncem hospodářského roku, ale skončil-li se pro zásah státního pozemkového úřadu uprostřed hospodářského roku, jest pachtýř povinen nahraditi vlastníkově převzaté ale neodevzdané zásoby podle cen platných koncem předešlého hospodářského roku. Taktéž pro otázku, zda pachtýř splnil smluvní povinnost, by odevzdal určitou část půdy čerstvě pohnojenu, je rozhodným stav koncem předešlého hospodářského roku.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1935, Rv III 1009/34; důvody viz Úr. sb. čís. 2351.)

Čís. 14768.

K výkladu §§ 27, odst. 1 a 54 čís. 2 konk. řádu.

Nárok zaměstnancův z porušení z á k o n n é nebo kratší smluvené výpovědní lhůty podle § 27 odst. 1 konk. ř. jest pohledávkou za podstatou podle § 49 čís. 2 konk. ř.

Nároky zaměstnancovy pro předčasné zrušení služebního poměru úpadcem samým před prohlášením konkursu náleží s obmezením podle § 54 čís. 2 konk. ř. do první třídy konkursních věřitelů.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1935, R I 938/35.)

Žalobce byl zaměstnán u firmy »Ch.« spol. s r. o. v B. s šestinedělní výpovědí před každým kvartálem. Na jmění společnosti vyhlášen byl usnesením krajského soudu v B. ze dne 17. srpna 1933 konkurs. Podle přednesu žalobcova oznámil mu správce konkursní podstaty dopisem ze dne 6. září 1933, že se následkem konkursu jeho služební poměr skončil. Žalobce domáhá se proto žalobou náhrady ušlého mu výdělku na provisích v době výpovědní. Žalovaná namítla proti žalobě, že žalobce sám již před konkursem služební poměr zrušil tím, že přestal pro firmu pracovat a navrhla zamítnutí žaloby. Prvý soud (pracovní) uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu odmítl pro nepřípustnost pořadu práva. Důvody: Ježto žalována jest konkursní podstata zastoupená správou konkursní podstaty, nutno zkoumati, zdali se jedná o pohledávku proti konkursní podstatě dle § 49 konk. ř. anebo o konkursní pohledávku a zdali v druhém případě tu jsou předpoklady žalovatelnosti pohledávky. Vycházeti nutno při tom ze stanoviska, na kterém žalobce svůj nárok zakládá. Žaloba jest přípustná, jde-li o pohledávku proti konkursní podstatě anebo o konkursní pohledávku ke konkursu přihlášenou, když ji správce konkursní podstaty popře. Ve smyslu přednesu žalobcova sluší v první řadě zkoumati, zdali se v předmětném případě nejedná o pohledávku dle § 27 odst. 2 konk. ř. Dle tohoto ustanovení zákona může zaměstnanec, zruší-li správce konkursní podstaty služební poměr bez výpovědi před uplynutím doby, na kterou ujednan byl nebo byla-li ve smlouvě ujednána delší lhůta výpovědní než zákonná, žádati náhradu škody jako konkursní věřitel. O takový nárok dle přednesu stran ovšem tu nejde, ježto oba předpoklady nároku dle § 27 odst. 2 konk. ř. tu nejsou. Žalobce domáhá se jen zaplacení příslušejícího mu výdělku ve lhůtě výpovědní, která dle nesporného přednesu stran odpovídá výpovědní lhůtě zákona o obchodních pomocnících, tedy lhůtě zákonné. Proto nemohl správce konkursní podstaty vůbec použití práva mu poskytnutého v § 27 odst. 2 konk. ř., nýbrž jednal dle přednesu žalobcova podle § 27 odst. 1 konk. ř. Neboť jednostranné zrušení služebního poměru, jinak nepřípustné, nutno v konkursu pokládati za přípustné (závěr z opaku § 27 odst. 2 konk. ř.), avšak, nejsou-li tu předpoklady § 27 odst. 2 konk. ř., jen k výpovědi s výpovědní lhůtou zákonnou. Nemá totiž významu, že správce konkursní podstaty dle přednesu žalobcova použil výroku »že následkem konkursu služební poměr skončil« nedávaje žalobci výpověď. Nastává tedy otázka, zdali tu nejde o nárok žalobcův proti konkursní podstatě. Tu otázku nutno zodpovědětí záporně, ježto žalobce ve službách konkursní podstaty dle svého tvrzení vlastně již ani nebyl, hlavně však, ježto nežádá náhradu za služby konané konkursní podstatě, nýbrž za ušlý mu výdělek ve lhůtě výpovědní. Jedná se tedy o pohledávku ze služebního poměru, patřící dle § 54 konk. ř. do první třídy věřitelů, kterou nutno dle § 104 odst. 1 konk. ř.

přihlásiti ke konkursu. I kdyby šlo o náhradní nárok dle § 27 odst. 2 konk. ř., bylo by jej dle § 54 odst. 2 konk. ř. přihlásiti ke konkursu a jest i tento nárok v § 27 odst. 2 konk. ř. označen jako nárok konkursního věřitele. Z toho plyne, že zákon veškeré nároky toho druhu pokládá za konkursní pohledávky, i když § 54 konk. ř. se jen zmiňuje o nárocích ze služebního poměru před konkursem vzešlých. Pokud pohledávka v § 54 konk. ř. uvedená ke konkursu přihlášena nebyla a správce konkursní podstaty v konkursu možnosti neměl se o ní vyjádřiti, nelze pohledávku žalovati (závěr z opaku § 112 odst. 1 konk. ř.). Zažalovaná pohledávka žalobcem ke konkursu přihlášena nebyla. Jest tedy doposud vyloučen pořad práva.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud sice správně rozpoznal, že nejde o nárok podle § 27 odst. 2 konk. ř. čís. 64/31 sb. z. a n., jenž jest konkursní pohledávkou, poněvadž není tvrzeno, že služební poměr byl ujednán na určitou dobu, nebo že byla ujednána delší výpovědní lhůta, nežli zákonná, a že by byl správce podstaty, dav výpověď, nezachoval tyto lhůty, nýbrž že jde o nárok z porušení zákonné nebo kratší smluvené výpovědní lhůty podle § 27 odst. 1 konk. ř. Leč v tomto odstavci se nepraví, zda tento nárok jest pohledávkou konkursní nebo pohledávkou za podstatou. Jest proto otázku tu řešiti podle ostatních ustanovení konk. ř., a to ze srovnání § 49 a § 54 konk. ř., z nichž se podává, že jde o pohledávku za podstatou. Nelze sice uznati, že správce podstaty do služební smlouvy vstoupil již pouhým prohlášením konkursu o jmění zaměstnavatele podle § 23 zákona o obchodních pomocnících čís. 20 ai 1910 ř. z., ano toto ustanovení v nynějším řízení konkursním neplatí, poněvadž § 27 konk. ř. čís. 64/31 sb. z. a n. nepřevzal odstavec (3) § 25 starého konk. ř. a podle důvodové zprávy (str. 120, 121) má ustanovení § 27 nového konk. ř. vstoupiti na místo veškerých předpisů o vlivu prohlášení konkursu na služební poměry obsažených v jiných zákonech. Správce podstaty vypověděl nebo zrušil služební smlouvu v měsíční době § 27 odstavec 1 konk. ř., to jest tedy době na rozmyšlenou, a dokud ta doba neuplynula, aniž správce se vyjádřil, zda vstupuje do smlouvy, neprojevil ani mlčky (§ 863 obč. zák.), že do smlouvy vstupuje. Nelze tedy sporný nárok zařaditi sice mezi pohledávky za podstatou podle § 49 čís. 3 konk. ř., avšak spadá pod pohledávky za podstatou podle § 49 čís. 2 konk. ř. jakožto nárok z právního jednání správce podstaty, poněvadž i nesprávná výpověď služební smlouvy daná správcem jest jeho právním jednáním. Naproti tomu patří do první třídy konkursních pohledávek podle § 54 čís. 2 nového konk. ř. pohledávky zaměstnanců ze služebního poměru za poslední tři roky před prohlášením konkursu a náhradní nároky pro předčasné zrušení služebního poměru, pokud nepřesahují částku úplaty za tři roky, z čehož plyne, že sem spadají jen takové nároky, které vznikly předčasným zrušením služebního poměru úpadcem samým před prohlášením konkursu. A potud platí i nyní zá-

sada vyslovená v rozhodnutích čís. 2549 a 2862 sb. n. s. ještě za platnosti starého konkursního řádu, že nárok obchodního pomocníka ze služební smlouvy od prohlášení konkursu do zrušení služebního poměru výpovědi jest pohledávkou proti podstatě, kdežto nárok vzniklý před prohlášením konkursu náleží s omezením podle § 54 čís. 2 konk. ř. do první třídy konkursních věřitelů. Žalobce se domáhá nároku za dobu od 1. září 1933 do 31. prosince 1933, tedy za dobu po prohlášení konkursu na jmění zaměstnavatelovo, vydaném dne 17. srpna 1933, a uplatňuje tedy pohledávku za podstatou, kterou není třeba přihlašovati ke konkursu, nýbrž lze ji vymáhati podle § 126 odst. 3 konk. ř. žalobou.

Čís. 14769.

Kupitel věci koupené s výhradou práva vlastnického pro prodávatele nemůže býti odsouzen k vrácení věci té prodávateli, byla-li podle § 140 ex. ř. věc ta popsána a odhadnuta jako příslušenství nemovitosti, aniž byla vyloučena z dražebního řízení o nemovitosti.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1935, Rv I 95/34.)

Žalobkyně domáhá se na žalované konkursní podstatě firmy F. W. M. vydání věcí úpady s výhradou práva vlastnického prodávých. Věci ty byly pojaty do konkursní podstaty firmy F. W. M., ale byly podle § 140 ex. ř. popsány a odhadnuty jako příslušenství nemovitosti v exekčním řízení vymáhající věřitelky firmy »Julius M. a Co.« o nucenou dražbu této nemovitosti proti dlužnici Marie M-ové, k němuž pak přistoupil správce konkursní podstaty Marie M-ové upadnuvší na to do konkursu. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů :

Movité věci, o které v souzeném případě jde, byly pojaty do konkursní podstaty firmy F. W. M. & Co., ale byly podle § 140 ex. ř. popsány a odhadnuty jako příslušenství nemovitosti v exekčním řízení vymáhající věřitelky firmy »Julius M. a Co.« vedeném nucenou dražbou této nemovitosti proti dlužnici Marii M., k němuž pak přistoupil správce konkursní podstaty Marie M., upadnuvší na to do konkursu. Tím pozbyla konkursní podstata firmy F. W. M. možnosti vrátiti takto popsané a odhadnuté věci žalobkyni. Neboť poznámkou dražebního řízení proti Marii M. a její konkursní podstatě nabytí vymáhající věřitel podle § 135 ex. ř. proti každému pozdějšímu nabyvateli nemovitosti práva, aby v pořadí poznámky byla uspokojena jeho pohledávka z dražebního výtěžku nemovitosti i jejího příslušenství. Odhad nemovitosti a jejího příslušenství podle § 140 ex. ř. jest jen doplňkem této poznámky a nemá podle motivů § 140 ex. ř. účel a význam jen pro koupěchtivé, nýbrž tvoří základ pro posouzení přiměřenosti příklepu a slouží nejen podávatelům, nýbrž i věřitelům. Z toho plyne, že na popsané a odhadnuté věci movité,